

بررسی و تحلیل ویژگی های کارآفرینان و نقش سازمان آموزش فنی و حرفه ای

دکتر غلامعلی احمدی^۱، الهه فرخ پور^۲

^۱ دانشیار و عضو هیات علمی دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی

^۲ کارشناس سنجش و ارزشیابی اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان تهران، دانشجوی

دکتری برنامه ریزی درسی

نویسنده مسئول:

الهه فرخ پور

مجله علمی پژوهش در مدیریت و مطالعات اجتماعی (سال سوم)
شماره ۱۰ / زمستان ۱۳۹۶ / ص ۶۱-۷۲

چکیده

با توجه به این که کارآفرینی را فراتر از شغل و حرفه، باید یک شیوه زندگی دانست که با ایجاد و انتقال آن به نسل جدید، بسیاری از مشکلات موجود بر طرف می شود، لذا مقاله حاضر با هدف بررسی و تحلیل ویژگی های کارآفرینان و نقش سازمان آموزش فنی و حرفه ای تهیه شده است. پژوهش حاضر از نوع توصیفی تحلیلی می باشد و روش تجزیه و تحلیل داده ها به صورت تحلیل محتوایی می باشد و روش گردآوری اطلاعات، روش اسنادی انتخاب شده است. نتایج حاصله حاکی از آن است که کارآفرینان با مهارتی که در تشخیص فرصت ها و موقعیت ها و ایجاد حرکت در جهت توسعه این موقعیت ها دارند، پیشگامان حقیقی تغییر در اقتصاد و تحولات اجتماعی محسوب می شوند. کارآفرین با صفاتی از جمله: خلاقیت، نوآوری و ریسک پذیری باعث کارآفرینی می گردد. کارآفرینی یک نوع تصمیم گیری اجتماعی است که دارای پیامدهای مثبت و مهمی مانند: بارور شدن خلاقیت ها، ترغیب به نوآوری و توسعه آن، افزایش اعتماد به نفس، ایجاد و توسعه تکنولوژی، تولید ثروت در جامعه، افزایش رفاه عمومی و اشتغال زایی است و کارآفرین سازمانی، کسی است که تحت حمایت یک شرکت، محصول ها، فعالیت ها و تکنولوژی های جدیدی را کشف نماید و به بهره برداری رساند و از طریق عواملی مانند: تشویق و ارائه پاداش و منافع کوتاه مدت می توان آن ها را پرورش داد تا سازمانی موفق پدید آید. با توجه به موانع و مشکلات کارآفرینی، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور که وظیفه خطیر آموزش مهارت را به عهده دارد با افزایش و فراگیر کردن دوره های مهارتی، تشویق کارآفرینان، ارائه تسهیلات و ... در افزایش کارآفرینی و توسعه اقتصادی و صنعتی در جامعه نقش به سزایی دارد.

واژگان کلیدی: کارآفرین، نوآوری، آموزش فنی و حرفه ای.

مقدمه

ظرفیت‌سازی برای توسعه کارآفرینی از یکسو مستلزم ارائه آموزش‌ها و مهارت‌های کارآفرینی با رویکرد بازار محور و براساس نیازهای جامعه در همه سطوح آموزشی است، اما از سوی دیگر توسعه کارآفرینی نیازمند شناخت و رفع موانع و ایجاد زمینه‌های مناسب جهت توسعه فعالیت‌های تولیدی و خدماتی است.

کارآفرینان آموختن و پیوسته آموختن را در اولویت قرار می‌دهند. با کارآفرینی است که نیازها شناخته می‌شود و با رفع نیازها، پیشرفت حاصل می‌شود. کارآفرین ارتباط دهنده دانش و علوم با صنعت و بازار است.

کارآفرینی در یک تعامل چندسویه یعنی، هم در مفهوم ایجاد اشتغال، هم در مفهوم ایجاد تحول از راه نوآوری‌ها و بهبود فرایندها و هم به عنوان عامل کلیدی در رشد و توسعه اقتصادی، به شدت مورد نیاز است. حتی می‌توان بحث کارآفرینی را در عصر مدرن امروزی یکی از اصلی‌ترین راهبردهای بنیادی هر کشور محسوب کرد.

تامپسون (۲۰۰۰ میلادی) کارآفرینی را فرایندی می‌داند که در آن بتوان با استفاده از خلاقیت، عضو جدید را همراه با ارزش جدید با استفاده از زمان، منابع، ریسک و به کارگیری دیگر عوامل به وجود آورد.

سازمان‌ها برای بقای خود نیازمند وجود کارکنانی با روحیه کارآفرینی بالا هستند.

بنابر این با توجه به اهمیت کارآفرینی این سؤال وجود دارد که بررسی و تحلیل ویژگی‌های کارآفرینان و نقش سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای در کارآفرینی چیست؟

بیان مسئله :

انتظار کنونی از دانشگاه این است که در کنار امر پژوهش و آموزش باید وظیفه دیگری مثل موتورهای ابتکار و رشد اقتصادی هر منطقه را به عهده بگیرند. بنابراین دانشگاه‌ها باید با تدوین برنامه‌های استراتژیک به سوی دانشگاه‌های کارآفرین سوق داده شوند. کارآفرینی، امروزه به یکی از مهم‌ترین و گسترده‌ترین فعالیت‌های دانشگاه‌ها تبدیل شده است [۱].

از مهم‌ترین نیازها برای پیشرفت یک کشور، توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای می‌باشد زیرا نیروی انسانی کارآزموده، یکی از عوامل تعیین‌کننده در رشد و توسعه کشورها محسوب می‌شود. رشته‌ی علمی کارآفرینی همانند تمامی رشته‌های دیگر، دارای الگوها، فرایندها و فضایی است که باید دانش مربوط به آن‌ها کسب شود [۲].

کارآفرینی برای ایجاد فضای سالم اقتصادی ورشدملی یک ضرورت محسوب می‌شود و نقش کارآفرینی در پایداری و ثبات اقتصادی تایید شده است [۳]. مطالعات و پژوهش‌ها نشان می‌دهد که کارآفرینانی که در راه اندازی کسب و کاری مشارکت و تجربه داشته‌اند، احتمالاً در راه اندازی و مدیریت کسب و کارهای بعدی شان موفق‌تر و اثربخش‌تر خواهند بود.

منشاء سابقه‌ی مفهوم کارآفرینی به اوایل قرن هفدهم و کشور فرانسه برمی‌گردد. برخی ریچارد کانتیلون را که یکی از صاحب‌نظران کارآفرینی در سال ۱۷۲۵ است، بنیانگذار واژه‌ی کارآفرینی می‌دانند [۴]. کارآفرینی، فقط داشتن ایده‌های جدید نیست بلکه کارآفرینی، به کارگیری این ایده‌های جدید در عمل است.

پیتر دراگر^۱ (۱۹۸۵) معتقد است، کارآفرین کسی است که فعالیتهای اقتصادی کوچک و جدیدی را با سرمایه‌ی خود شروع کند [۵]. کارآفرین نوآور و خلاق، مخاطره‌پذیر و مسئولیت‌پذیر است. او هدف‌گرا، واقع‌گرا و رشدگرا است. کارآفرین دارای عزم و اراده، اعتماد به نفس و استقلال طلب است. قدرت تخیل، دوراندیشی، خودجوشی، بصیرت، تفکر مثبت، توانمندی در ایجاد ارتباط از دیگر ویژگی‌های کارآفرینان است.

تجربه‌ی بسیاری از کشورها نشان می‌دهد که کارآفرینی یکی از اثرگذارترین راه‌حل‌ها برای کاهش سطح بیکاری است [۶]. کارآفرینان محور توسعه اقتصادی بوده و با تخریب روشهای کهن و ناکارآمد قبلی و جایگزینی آن‌ها با شیوه‌های کارآمد و نوین به نظام اقتصادی، پویایی و حیات می‌بخشند [۷]. کارآفرینان موفق بر اساس تجربه کاری و از طریق کشف و جستجوی فرصت‌های جدید و یا بهره‌برداری از فرصت‌های موجود، نیازهای تامین‌نشده جامعه را کشف کرده و در این زمینه کارآفرینی می‌کنند. کارآفرینی از منابع مهم و پایان‌ناپذیر جوامع بشری است، منبعی که به توان خلاقیت انسان‌ها بر می‌گردد [۸].

اگر دیروز ثروتمندترین افراد دنیا آن‌هایی بودند که منابع مالی بیشتری در اختیار داشتند، امروز ثروتمندترین مردم دنیا افراد دانش‌مدار و کارآفرین هستند. لذا توسعه اقتصادی دنیای امروز بر پایه نوآوری و خلاقیت و استفاده از دانش استوار است [۹].

کارآفرینی سازمانی بدلیل اینکه یک اندیشه حمایت کننده توسعه فردی و درون سازمانی را بوجود می آورد می تواند ارزش سازمان را افزایش داده و با ایجاد یک فرهنگ سازمانی که همکاری متقابل را تشویق می کند پاسخگوی بهتر و سریعتر به بازار باشد [۱۰]. کارآفرینی سازمانی، فرایندی است که سازمان طی می کند تا همه کارکنان بتوانند در نقش کارآفرینان انجام وظیفه کنند. آموزش های کارآفرینی نه تنها باعث رشد کمی کارآفرینان شد بلکه موجب تحول در نسل های کارآفرینی و ارتقای سطح مهارت های کارآفرینی به ویژه در طراحی راهبردهای کسب و کار و مدیریت بنگاه داری با توجه به تغییرهای سریع در حوزه ی اختیاری می شد [۱۱].

مسئله اساسی در این پژوهش، آن است که روشن شود با توجه به این که سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور بخشی از نیاز های کارآفرینی را فراهم می سازد، این سؤال وجود دارد که ویژگی های کارآفرینان چگونه است و سازمان آموزش فنی و حرفه ای چه نقشی دارد؟

سؤال های پژوهش :

- ۱) تعریف کارآفرینی و کارآفرین چیست؟
- ۲) فرد کارآفرین چه ویژگی های شخصیتی دارد؟
- ۳) کارآفرینی سازمانی چه تعریفی دارد؟
- ۴) موانع و مشکلات کارآفرین چیست؟

هدف پژوهش :

هدف از این پژوهش این است که : کارآفرین کیست و چه ویژگی های شخصیتی دارد و کارآفرین سازمانی کیست و موانع و مشکلات کارآفرین چیست. نتایج این پژوهش باعث می شود در نگرش افراد و سازمان تغییر به وجود آید و باعث می شود که سازمان درنوآوری و استراتژی، محکم تر و قوی تر و با اطلاعات بیشتر عمل نماید و چون به دانش و اطلاعات روز اضافه می شود سبب بالاتر رفتن سطح آن می شود و سازمان آموزش فنی و حرفه ای در این امر نقش به سزایی را دارد.

روش شناسی:

روش این پژوهش به صورت توصیفی تحلیلی می باشد و روش تجزیه و تحلیل داده ها به صورت تحلیل محتوایی می باشد و روش گرد آوری اطلاعات روش اسنادی انتخاب شده است.

یافته ها :

افراد کارآفرین مشخصه های ویژه ای دارند از جمله، خلاقیت، نوآوری، تحمل ابهام، نیاز به استقلال، آینده نگری، کنترل درونی، گرایش به رفاه اقتصادی، نگرش مثبت، نیاز به توفیق، اعتماد به نفس و نوآوری. نوآوری در این میان از اعمال کلیدی در فرآیند کارآفرینی بشمار می آید [۱۲].

کوبین و سلوین^۱ (۱۹۹۱) سه ویژگی پرکاری، نوآوری و ریسک پذیری را از جمله ویژگی های کارآفرین در سازمان مطرح می کنند در واقع کارآفرینان سازمانی به دنبال پیگیری فرصت های پذیرش ریسک، پرکاری و نوآوری هستند [۱۳]. ریسکپذیری، به این معناست که ترکیبی از خطرهای غیرقطعی است که با احتمال سنجیده میشود در واقع ریسک به معنی اطمینان نسبت به نتایج پیش بینی نشده در نظر گرفته می شود [۱۴]. ویژگی ریسک پذیری در کارآفرینان حساب شده و در حدی است که احتمال موفقیت در آن حداقل بصورت پنجاه درصدی باشد [۱۵].

در خصوص مقایسه ویژگی اعتماد به نفس در زنان و مردان نشان می دهد که مردان این ویژگی را بیشتر از زنان دارا می باشند [۱۵].

کارآفرینی و نوآوری نقش هم افزایی در سازمان دارند [۱۶].

از دیگر ویژگی های کارآفرینان، مرکز کنترل درونی و خود باوری است [۱۷].

افراد درون گرا کسانی هستند که معتقد به کنترل سرنوشت خود هستند [۱۸].

از جمله ویژگی های اساسی کارآفرینان همان اعتماد به نفس آنان است عزم راسخ و تعهد خستگی ناپذیر برای پیروزی غالباً موانعی را از سر راه بر می دارد که بسیاری از افراد غالباً آن را دست نیافتنی می دانند [۱۲].

آینده نگری، بعنوان ویژگی های کارآفرینان در نظر گرفته می شود [۱۹].

کارآفرینان دارای قدرت درک شرایط آینده و شناخت تحلیلی مسائل محیطی شان هستند آنها همیشه به فکر اهداف بلند مدت خود می باشند و اهداف آنها معمولاً عادی نیست به همین دلیل، مردم معمولاً آنها را بلند پرواز می نامند که در مقایسه زنان و مردان، مردان بیشتر آینده نگر هستند [۲۰].

کارآفرینان افرادی نوآور با فکر متمرکز و به دنبال کسب موفقیت هستند که در نظام اقتصادی شرکت های نوآور، سودآور و با رشدی سریع را ایجاد می نمایند [۲۱].

گرایش به رفاه اقتصادی یعنی تمایل به بهبود وضعیت رفاهی خود دارند، نیاز به توفیق یعنی موقعیت هایی را جستجو می کنند که کسب بازخورد واقعی آن ها ممکن باشد [۲۲]، بین دو جنس تفاوتی وجود ندارد [۱۵]، نیاز به استقلال برای اینکه بتواند درست آن چه را می اندیشد عملی کند [۲۳]، استقلال نیروی برانگیزاننده کارآفرینان برای فعالیت است [۲۰]، براساس تحقیق هیسریچ و براش نیاز به استقلال در مردان بیشتر از زنان می باشد [۱۵]، خلاقیت یعنی امید - چالش - رازگشایی - ایجاد تفاوت و تغییر بخشی از ابعاد خلاقیت می باشد که از ویژگی های کارآفرینان سازمانی می باشند [۱۵].

خودباوری، ریسک پذیری، انگیزه پیشرفت، خلاقیت و ... از ویژگی های کارآفرینان است [۲۴].

بعضی از افراد در هر شرایطی از شغل خود اظهار ناخشنودی می کنند در حالیکه افراد دیگر همیشه از کار خود، هنر و نوع که باشدراضی هستند و افرادی که دارای اعتماد به نفس بالاتری هستند، کیفیت کاری بالاتر و رضایت شغلی بیشتری دارند [۲۵].

تحلیل سؤال ۱) تعریف کارآفرینی و کارآفرین چیست ؟

در دنیای امروز که فناوری به سرعت تغییر می یابد، کارآفرینان چه در بعد فردی چه در بعد سازمانی، آموختن و پیوسته آموختن را در اولویت قرار داده اند. امروزه آن دورانی که مهارتی را در مدرسه یا بازار می آموختند و تا پایان عمر از آن استفاده می کردند، به سر آمده است بنابراین باید با برنامه ریزی دقیق، بستر لازم را فراهم نمود تا یادگیری و خلاقیت در جامعه به یک فرهنگ تبدیل شود، باید روح کارآفرینی در سراسر کشور گسترده گردد تا جوانان کشور با شور و اشتیاق وارد فعالیت های کارآفرینی شوند و خود مولد کار باشند نه به دنبال کار در جامعه سرگردان به سر برند.

از مفهوم تعاریف کارآفرینی می توان استنباط کرد که، کارآفرین سه فعالیت اصلی را انجام می دهد: ایجاد خلاقیت و نوآوری - راه اندازی یک شرکت یا کسب و کار - ارائه محصول و اشتغال زایی. نوآوری، ابزار خاص کارآفرین است و از این طریق است که ثروت خلق می شود.

کارآفرینی در سطح کلان، به مفهوم محرک تغییرات ساختاری و ایجاد اشتغال است و در سطح خرد به معنای شکل گیری و رشد بنگاه های جدید تلقی می شود [۲۶].

کارآفرینی به مثابه یک استراتژی پرورشی ایده واندیشه، ابتکار و نوآوری، جهت دهی منابع و سرمایه ها، هدایت بازار و مصرف کننده در کشورهای در حال توسعه یافته مورد توجه قرار گرفته است [۲۷]. کارآفرینی با توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور ها، رابطه تنگاتنگی دارد، به طوری که امروزه یکی از شاخص های توسعه در کشورهای رو به رشد محسوب می شود.

جانسون و همکارانش (۲۰۰۶) معتقدند که کارآفرینی یک مفهوم چند وجهی پیچیده ای است که امروزه توجه زیادی را به خود جلب کرده است و بیشتر شواهد موجود، نشان می دهند که کارآفرینی می تواند در نتیجه برنامه های آموزشی، پرورش یابد [۲۸].

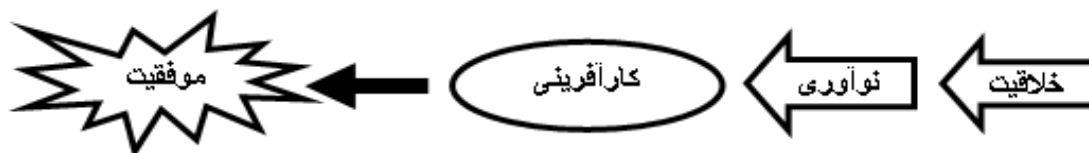
کارآفرینی به عنوان عامل کلیدی رشد و توسعه اقتصادی در عصر مدرن شناخته شده است. با آگاهی از نیازهای کارآفرینان و مشاغل که نیاز به حمایت دارند، به نظر می رسد که دولت باید در بهترین موقعیت برای تعیین سیاست و طراحی برنامه ها با هدف تشویق کارآفرینان اقدامات لازم را انجام دهد [۲۹].

جدول ۱ - معانی کارآفرین و کارآفرینی

کارآفرین	کارآفرینی
آموختن و پیوسته آموختن	ایجاد خلاقیت و نوآوری راه اندازی کسب و کار اشتغال زایی
یادگیری و خلاقیت با برنامه ریزی دقیق	خلق ثروت
مولد کار نه به دنبال کار	جهت دهی منابع و سرمایه ها
	در نتیجه برنامه های آموزشی پرورش می یابد
	عامل کلیدی رشد و توسعه اقتصادی در عصر مدرن

تحلیل سؤال (۲) فرد کارآفرین چه ویژگی های شخصیتی دارد؟

کارآفرین ویژگی های فردی به منظور کارآفرینی که همان راه اندازی کسب و کار است دارا می باشد که ویژگی شخصیتی به عنوان یکی از عوامل فردی تاثیر گذار بر کارآفرینی شناخته شده که با تقویت این ویژگی می توان روحیه کارآفرینی اجتماعی را در جامعه توسعه داد و حرکت کارآفرینان اقتصادی را در مسیر فعالیت های اجتماعی تسهیل نمود. ویژگی های شخصیتی تاثیرگذار بر قصد کارآفرینانه اجتماعی شامل: تجربه گرایی، برون گرایی، وظیفه گرایی می باشد. افراد توفیق طلب، سازگار، مسئولیت پذیر، وظیفه شناس و هوشیار نسبت به مسایل اجتماعی تمایل بیشتری به قصد کارآفرینانه اجتماعی دارند. خودباوری، گرایش به خطر، درک فرصت، درک مطلوبیت، درک امکان پذیری، عملگرایی، هنجارهای ذهنی از عواملی هستند که به طور مستقیم بر کارآفرینی تاثیر دارند همچنین ویژگی های عزم و اراده تاثیر مثبتی دارد. نبود ثبات عاطفی دارای تاثیر منفی می باشد. توفیق طلبی، استقلال پذیری، خطر پذیری و خلاقیت فاصله کمی با حداقل امتیاز قابل قبول جهت کارآفرینی دارند. بعضی از مهم ترین ویژگی های شخصیتی عبارتند از: حالت های ذهنی مثبت، توفیق طلبی، تمایل به ریسک و مخاطره، گرایش به خلاقیت و نوآوری، روحیه شکست ناپذیری و مرکز کنترل درونی (دارای اعتماد به نفس بالا) می باشند. خلاقیت پیشنیاز نوآوری است. کارآفرینی بدون نوآوری وجود ندارد و خلاقیت بدون نوآوری نتیجه ای در پی ندارد. ویلیام بای گریو از صاحب نظران برجسته کارآفرینی، مهم ترین ویژگی های شخصی کارآفرینان را در قالب مدل D10 خلاصه می کند که تمامی این ویژگی ها با حرف D آغاز می شود. این ویژگی ها عبارتند از: خیال پردازی، قاطعیت، اهل عمل، عزم راسخ، فداکاری، دلبستگی، موشکافی، کنترل سرنوشت کاری، ثروت اندوزی، توزیع ثروت [۳۰].

جدول ۲ - ویژگی های شخصیتی کارآفرین

سال	محقق	ویژگی ها
۲۰۱۲	احمدپورداریانی و نیک بین و کریمی [۳۱]	عوامل توسعه: آموزش، مدیریت، مهارت کسب و کار
۲۰۱۲	آراستی و ملکی کرم آباد و متوسلی [۳۲]	عوامل تاثیرگذار بر پیدایش کارآفرینی: نگرش و مسئولیت پذیری اجتماعی
۲۰۱۲	مطیعی لنگرودی و همکاران [۳۳]	عوامل موثر در توسعه کارآفرینی به ترتیب اولویت: عامل پشتکار، عامل سازمانی مالی و اقتصادی، آموزش، تجربه های قبلی، خلاقیت، احساس موفقیت، عامل مرکز کنترل درونی
۲۰۰۹	نواز [۳۴]	عامل شناختی: توانایی کنترل ریسک، آموزش و دسترسی به داده ها، دوره های آموزش کارآفرینی و دانش کسب و کار
۲۰۰۴	هوارد [۳۵]	استقلال طلبی، ریسک پذیری، انگیزه پیشرفت، کنترل درونی، اعتماد به نفس، جسارت خلاقیت
۲۰۱۳	صابر (Saber, F) [۳۶]	عوامل علمی: دانش و مهارت های مدیریتی، دانش و مهارت های بازاریابی، دانش حقوقی، دانش فنی، دانش مالی و حسابداری، دانش و مهارت های داده ای

دوره های آموزش خلاقیت و نوآوری	پوستیگو [۳۷]	۲۰۰۲
کنترل درونی، تمایل به ریسک پذیری، انگیزه پیشرفت	احمد [۳۸]	۱۹۸۵
انگیزه پیشرفت، ریسک پذیری، کنترل درونی، خلاقیت و استقلال طلبی	مک کلند [۳۹]	۱۹۶۱
استقلال طلبی، اعتماد به نفس، نیاز به قدرت، عکس العمل مثبت به مشکلات	محمدی و عسگری [۴۰]	۱۳۹۰
انگیزه توفیق طلبی زنان	گلرد [۴۱]	۱۳۸۸
توجه زنان موفق: نوآوری در روش تولید توجه مردان موفق: نوآوری در روش تولید، ارائه محصول، بازاریابی، روش های فروش	گلرد [۴۲]	۱۳۸۷
توفیق طلبی، خطرپذیری، استقلال طلبی، عزم و اراده	زالی و همکاران [۴۳]	۱۳۸۶
صفت زنان کارآفرین: توفیق طلبی، خلاقیت، انعطاف پذیری، استقلال طلبی	گلرد [۴۴]	۱۳۸۶
صفت های مشابه بین زنان و مردان: خطرپذیری، موفقیت طلبی، مرکز کنترل درونی و تحمل ابهام تنها عامل تفاوت بین آن ها: خلاقیت	جواهری و قضانی [۴۵]	۱۳۸۳
انگیزه پیشرفت، ریسک پذیری	یارایی [۴۶]	۱۳۸۳
کنترل درونی، انگیزه پیشرفت، ریسک پذیری، استقلال طلبی، خلاقیت	عزیزی [۴۷]	۱۳۸۲
ریسک پذیری، نیاز به موفقیت و خلاقیت	هزار جریبی [۴۸]	۱۳۸۲
انگیزه پیشرفت، خلاقیت	برومند نسب [۴۹]	۱۳۸۱
انگیزه پیشرفت، استقلال طلبی، ریسک پذیری، کنترل درونی	خدمتی توسل [۵۰]	۱۳۷۹
منبع کنترل درونی	آرشید [۵۱]	۱۳۶۷

نمودار ۱ - ویژگی های شخصیتی کارآفرین

تحلیل سؤال ۳) کارآفرین سازمانی چه تعریفی دارد ؟

کارآفرین سازمانی، کسی است که تحت حمایت یک شرکت، محصول ها، فعالیت ها و تکنولوژی جدید را کشف و به بهره برداری می رساند .

کارآفرینی سازمانی را چیزی جز فرآیند سازمانی که به بقا و عملکرد شرکت کمک می کند، نمی دانند [۵۲]. هدف اصلی در کارآفرینی سازمانی آن است که کل سازمان و کارکنان آن دارای روحیه ی کارآفرینی شوند [۱]. کارآفرینی شرکتی (سازمانی)، تلاشها و فعالیت های سازمان در استفاده از مزیت های رقابتی و اکتشاف فرصت ها و قابلیت های مورد نیاز برای پیگیری و بهره برداری اثربخش از آن فرصتها را آسان می کند [۵۳]. کارآفرین سازمانی با برهم زدن تعادل موجود سازمان و با عملیاتی کردن ایده های خود و دیگران در ایجاد فرآیند و بهبود روش، در جهت پیشبرد امور سازمان گام بر می دارد .

جدول ۳ - تعریف و ویژگی های کارآفرین سازمانی

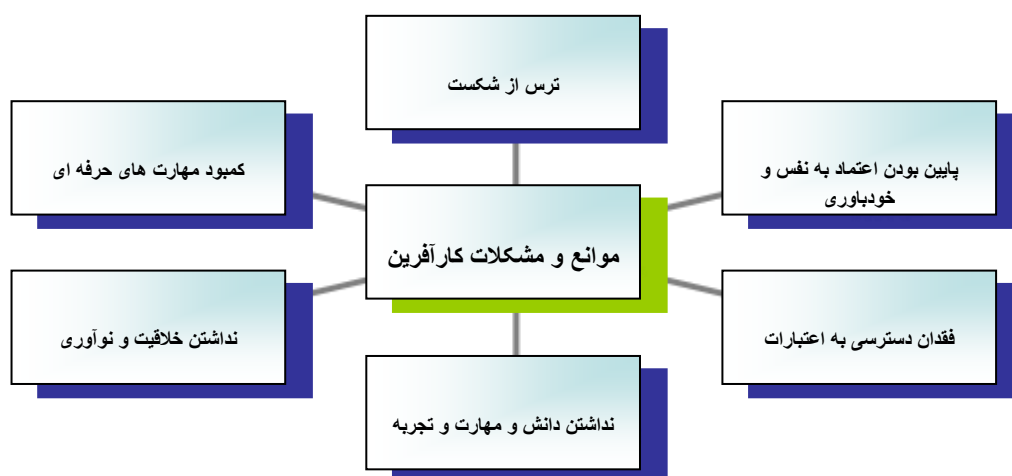
سال	محقق	ویژگی ها
۲۰۱۲	مهرداد [۵۴]	برای توسعه: سیاست های تشویقی و ترغیبی
۱۹۹۳	فرای [۵۵]	با القاء فرهنگ کارآفرینانه در سازمان منجر به ارائه نوآوری در محصول
۲۰۰۳	جینگر و یانگ [۵۶]	فرآیند توسعه محصولات و یا شناسایی بازارهای جدید
۲۰۰۳	مکنزی و دیکامبو [۵۶]	توسعه یک محصول جدید برای ایجاد یک فرآیند اثربخش

تحلیل سؤال ۴) موانع و مشکلات کارآفرین چیست؟

یکی از عوامل اثرگذار در توسعه کارآفرینی، توجه خاص به تقویت نظام آموزشی است. موانع توسعه ی کارآفرینی سازمانی در قالب چهار دسته: موانع کنترل شدید، نظام تشویق و ارایه ی پاداش، فرهنگ سازمانی محافظه کارانه و توجه به منافع کوتاه مدت در نظر گرفته شده است [۵۵]. سازمان آموزش فنی و حرفه ای در دسترسی کارآفرینان به تسهیلات و اعتبارات نقش شایانی دارد از جمله در اختیار قرار دادن وام، شرایط تسهیل بیمه نمودن ایشان، یادگیری دانش و بالا بردن مهارت، بالا بردن سرمایه های انسانی با آموزش و کسب مهارت و حمایت از طرف سازمان.

جدول ۴ - موانع و مشکلات کارآفرین

سال	محقق	موانع و مشکلات
۲۰۱۲	حیدری ساریان [۵۷]	موانع روانشناختی: پایین بودن اعتماد به نفس و خودباوری زنان روستایی، فقدان ریسک پذیری موانع اقتصادی: فقدان دسترسی به اعتبارات و پایین بودن میزان درآمد زنان روستایی
۲۰۱۲	موحدی و یعقوبی فرانی [۵۸]	موانع و محدودیت های کارآفرینی زنان روستایی به ترتیب اهمیت: شرایط و ویژگی های فردی - شخصیتی و رفتاری زنان روستایی، دانش و مهارت زنان روستایی: آموزش، تجربه، ارتباطات. دسترسی به امکانات و خدمات مورد نیاز زنان روستایی: در فرآیند راه اندازی، اداره و توسعه کسب و کار
۲۰۰۱	هیدن [۵۹]	مهارت های فنی و علمی روستاییان، مهارت های کارآفرینی از قبیل: توانایی تشخیص و استفاده از فرصت های جدید در بازار و ارائه راه حل های نوآورانه در مقابل چالش ها، مهارت های کارکنان: خود اتکایی، اعتماد به نفس، خلاقیت، مسئولیت پذیری
۱۹۹۸	سازمان بین المللی کار	موانع زنان: رفتاری، ایفای نقش، اجتماعی و فرهنگی، تحصیلی، شغلی، زیربنایی، قانونی
۱۹۹۵	هیسریچ و براش [۶۰]	مهمترین مشکلات راه اندازی و ادامه کار در آمریکا: کمبود مهارت های حرفه ای، تامین و کسب سرمایه، بی تجربگی در برنامه ریزی مالی
۱۹۹۳	فرت ^۱	سرمایه (فیزیکی، مالی، اجتماعی، انسانی)
۱۳۹۲	صابر [۲۰]	موانع درونی: ترس از شکست، کمبود جسارت و حمایت، حمایت معنوی، نبود الگوی مناسب

نمودار ۲ - موانع و مشکلات کارآفرین

نتیجه گیری نهایی :

در جهان معاصر، افراد و یا جوامعی موفق می شوند که مولد و تولید کننده باشند نه مصرف کننده. جهت سرمایه گذاری بر روی نیروهای انسانی، می توان بر روی ایجاد مهارت ها، تخصص ها، خلاقیت ها و یا افزایش توانایی فردی و سلامت فیزیکی سرمایه گذاری کرد. نیروی انسانی مهم ترین عنصر یک سازمان محسوب می گردد. نظام آموزش مهارتی یکی از عمده ترین منابع آموزشی و تامین نیروی انسانی برای فعالیت های بخش صنایع می باشد. رشته علمی کارآفرینی مانند تمام رشته های دیگر، دارای الگوها، فرآیندها و فضایی است که باید دانش مربوط به آن ها کسب گردد. آموزش کارآفرینی نه تنها باعث رشد کمی کارآفرینان می گردد بلکه موجب تحول در نسل های بعدی و ارتقاء سطح مهارت های کارآفرینی می گردد. نتایج حاصله حاکی از آن است که هدف از آموزش این است که دانشجویان و دانش آموزان در طی دوران تحصیل افرادی خلاق تربیت شوند. آموزش های فنی و حرفه ای نقش مهمی در تربیت نیروی انسانی کارآفرین دارد. آموزش های فنی و حرفه ای، از طریق تربیت نیروی ماهر مورد نیاز بازار کار، نقش مهمی در تشکیل سرمایه انسانی دارد. این آموزش ها نه تنها عهده دار تربیت نیروی کار مورد نیاز بخش های مختلف اقتصادی کشورها می باشد، بلکه با بسترسازی در زمینه خوداشتغالی و کارآفرینی، به حل مشکل بیکاری و انطباق با تغییرات شغلی نیز کمک می نماید. کارآفرینی دانش جدید را به خدمات و تولیدات تبدیل می کند و جامعه را به سمت تغییرات نوآورانه سوق می دهد و باعث رشد اقتصادی می شود. کارآفرین مولد کار است نه به دنبال کار و کارآفرینی ایجاد خلاقیت و نوآوری، راه اندازی کسب و کار، اشتغال زایی و خلق ثروت است و در نتیجه برنامه های آموزشی پرورش می یابد. خلاقیت، مسئولیت پذیری، استقلال طلبی، ریسک پذیری و اعتماد به نفس از جمله ویژگی های شخصیتی کارآفرین می باشد. کارآفرین سازمانی با برهم زدن تعادل موجود در سازمان و با عملیاتی کردن ایده های خود و دیگران در ایجاد فرآیند و بهبود روش، در جهت پیشبرد امور سازمان گام بر می دارد و با تشویق و ارائه پاداش و منافع کوتاه مدت می توان آن ها را پرورش داد تا سازمانی با روحیه کارآفرینی و موفق پدید آید. ترس از شکست، نداشتن خلاقیت و نوآوری، فقدان دانش و مهارت و تجربه، کمبود مهارت های حرفه ای، پایین بودن اعتماد به نفس و خودباوری و فقدان دسترسی به اعتبارات از جمله موانع و مشکلات کارآفرینی می باشد که در این زمینه سازمان آموزش فنی و حرفه ای نقش به سزایی در ارائه آموزش های مهارتی و کارآفرینی و تربیت نیروی انسانی، تشویق کارآفرینان، ارائه تسهیلات و اعتبارات از جمله در اختیار قرار دادن وام، شرایط تسهیل برای بیمه نمودن کارآفرینان دارد که باعث افزایش کارآفرینی و توسعه اقتصادی و صنعتی در جامعه می شود.

پیشنهادهای :

الف) پیشنهادهای اجرایی و کاربردی :

- برخی از پیشنهادهای اجرایی و کاربردی که می توان ارائه داد :
- بر اساس نتایج به دست آمده از سؤال ۱ پیشنهاد می گردد :
- ایجاد بستر مناسب برای خلاقیت و نوآوری
- شناسایی کسب و کارهای مورد نیاز جامعه بر کارآفرینی
- ایجاد فرصت کارآفرینی برای خلق ثروت و توسعه اقتصادی
- براساس نتایج به دست آمده از سؤال ۲ پیشنهاد می گردد :
- راهنمایی و کمک برای ریسک پذیری و خطر پذیری
- ایجاد بستر مناسب برای اعتماد به نفس و خودباوری
- آموزش انعطاف پذیری و کنترل درونی
- براساس نتایج به دست آمده از سؤال ۳ پیشنهاد می گردد :
- القاء فرهنگ کارآفرینی در سازمان برای ارائه نوآوری در محصول
- حمایت سازمان از کارآفرینان سازمانی
- اعمال سیاست های تشویق برای کارآفرینان سازمانی
- براساس نتایج به دست آمده از سؤال ۴ پیشنهاد می گردد :
- فراهم نمودن آموزش و مهارت های مورد نیاز کارآفرینان
- بالابردن سطح سواد و شغل کارآفرینان
- مهیا نمودن آسان تسهیلات و اعتبارات
- ارائه فرصت های جدید در بازار

•
.....

ب) پیشنهادهای پژوهشی :

- موانع و چالش های کارآفرینی
- نقش دولت در کارآفرینی
- راه های گسترش کارآفرینی
-

منابع :

- [۲] Hodgetts, Richard and Kuratko Donald (۲۰۰۵). Effective Small Business management, Philadelphia: Harcourt College Publishers
- [۳] Henry, C., et al. (۲۰۰۳). Developing a coherent enterprise support policy: a new for governments. Government and policy Journal, ۹: ۳-۱۹
- [۴] Stel, A., M. Carree and R. Thurik (۲۰۰۴). The effect of entrepreneurship on national economic growth: An analysis using the GEM database, The First GEM Research Conference, Entrepreneurship, Government Policies, and Economic Growth
- [۱۱] Henry, C., Hill, F and Leitch, C (۲۰۰۵). Entrepreneurship Education and Training: can entrepreneurship be taught? Part ۱, Education and Training
- [۱۶] Brem, Alexander (۲۰۰۷) the boundaries of innovation and entrepreneurship, gabler edition wissenschaft, ۱۰.
- [۲۴] Farel C. Larry. (۲۰۱۴), Reviving the entrepreneurial spirit, Across the Board, ۳۱(۸), ۳۰-۴۱
- [۳۱] Ahmadpour Dariani, Mahmood. Nikbin, H. & Karimi, A. (۲۰۱۲), Factors Affecting Entrepreneurship Development through Agricultural Advisory Services Corporations in Zanjan Province, Iranian Journal of Agricultural Economics and Development, Vol ۴۲, No ۴, pp: ۵۳۵-۵۴۶. (Persian)
- [۳۲] Arasti, Zahra. Maleki Karam Abad, M. M. & Motavaseli, M. (۲۰۱۲), Identifying the Institutional Factors Affecting the Emergence of Social Entrepreneurial Activity, Journal of Entrepreneurial Development, Vol ۵, No ۱۶, pp: ۱۸۵-۲۰۳ (Persian)
- [۱۳] Covin, J.G., & Slevin, D.P. (۱۹۹۱). A conceptual model of entrepreneurship as firm behavior. Entrepreneurship. Theory and Practice, ۱۶(۱), ۷-۲۵
- [۳۶] Saber, F. (۲۰۱۳), Options for improving women entrepreneurship in Iran: solutions for economic, social and political equality in Iran, Women Studies Publication. (Persian)
- [۳۴] Nawaz, F. (۲۰۰۹), Critical Factors of Women Entrepreneurship Development in Rural Bangladesh. U.S.A: Bangladesh Development Research Center (BDRC).
- [۲۶] Wennekers, S. and A. R. Thurik (۱۹۹۹), Linking Entrepreneurship and Economic Growth. Small Business Economics, ۱۳: ۲۷-۵۵
- [۳۵] Howard, S. (۲۰۰۴), Developing Entrepreneurial Potential in Youth: The Effects of Entrepreneurial Education and Venture Creation, University of South Florida Report, pp. ۳-۱۷
- [۳۷] Postigo, S. (۲۰۰۲), Entrepreneurship Education in Argentina: The Case of Sananders University, In Proceedings of the Conference Entitled The Internationalizing in Entrepreneurship Education and Training, Malaysia
- [۵۳] Kelley, D. (۲۰۱۱). Sustainable corporate entrepreneurship: Evolving and connecting with the organization. Journal of Business Horizons, ۵۴(۱), ۷۳-۸۳
- [۵۴] Mehrdad, H. (۲۰۱۲), A Study of Factors Affecting Entrepreneurship in Lorestan Province with an Emphasis on Education. Quarterly Journal of New Approaches in Educational Administration, No. ۴, pp. ۹۷-۱۱۴. (Persian)
- [۵۷] Heidari Sareban, V. (۲۰۱۲), Prioritizing Major Barriers to Rural Women's Entrepreneurship, Using AHP Method Case study: Ardabil province. Womens studies (Sociological & Psychological), Vol ۱۰, No ۲, pp: ۱۵۹-۱۷۷. (Persian)
- [۵۸] Movahedi, R. & Yaghoubi-Farani, A. (۲۰۱۲), Analysis of the barriers and Limitations for the development of rural women's entrepreneurship, Int. J. of Entrepreneurship and Small Business, Vol ۱۵, No ۴, pp: ۴۶۹-۴۸۷
- [۳۸] Ahmed, S. U. (۱۹۸۵) Risk-taking Personality, Focus on Control and Entrepreneurship, personality and Individual Difference, Vol ۶, pp ۷۸۱-۷۸۲
- [۵۶] Pearce, James W., (2003), Corporate entrepreneurship and its successful use continues to expand, New York: Western Carolina University, (1) 2, pp: 2-3.
- [۵۹] Hyden, G. (۲۰۰۱), rural poverty, risk and development. Elgar Publication, pp: ۱۲۴-۱۲۷
- [۵۵] Fry, F. (۱۹۹۳). Entrepreneurship: A Planning approach Englewood Cliffs NJ: Prentice-Hall
- [۶۰] Hisrich, R. D., Brush, C. G. (۱۹۹۵), the woman entrepreneur: starting, financing, and managing a successful new business, Lexington Books, Lexington, MA
- [۳۹] McClelland, D. (۱۹۶۱), The Achieving Society, Princeton: NJ, Van Nostrand
- [۴] هیسریچ، رابرت. دی؛ مایکل پی. پیترز (۱۳۹۵)، کارآفرینی، مترجم: علیرضا فیض بخش، حمیدرضا تقی یاری، تهران: دانشگاه صنعتی شریف، موسسه ی انتشارات علمی، ج ۱ (نشر اثر اصلی ۲۰۰۰)
- [۱] احمد پور داریانی، محمود (۱۳۸۶)، کارآفرینی، تعاریف، نظریات، الگوها، تهران: انتشارات شرکت پردیس
- [۵] مکی آل آقا، بدیع الزمان (۱۳۸۶)، نقش دانشگاه در توسعه ی کارآفرینی. اندیشه های تازه در علوم تربیتی ص ۱۱۶-۱۱۷
- [۸] اکبری، کرامت اله (۱۳۸۷)، توسعه کارآفرینی: رویکرد آموزشی، تهران: سازمان جهاد دانشگاهی
- [۷] سعیدی کیا، مهدی (۱۳۸۶)، اصول و مبانی کارآفرینی، تهران: کیا

- [۹] پیکارجو، کامبیز، علی اصغری، فرزانه (۱۳۸۷)، کارآفرینی سازمانی و سازمان های کارآفرین، انتشارات پژوهشکده تحقیقات استراتژیک، شماره ۲۰
- [۱۰] امیر کبیری، علیرضا و محمودیان، امید (۱۳۸۶)، تاثیرات عوامل سازمانی بر نتایج بالقوه کارآفرینی درون سازمانی، تحقیقی در شاخه صنعت فن آوری های اطلاعات و ارتباطات، مدیریت دانش، دوره ۲۰، شماره ۷۹، ص ۱۲۷-۱۴۴
- [۱۲] کوارتکو، داند اف و هاجلس، ریچارد دام (۱۳۸۶)، نگرش معاصر بر کارآفرینی جلد ۱ و ۲، ترجمه: ابراهیم عامل محرابی با همکاری دکتر محسن تبرائی، مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد
- [۱۴] هزارجریبی، جعفر (۱۳۸۷)، کارآفرینی، تهران: پژوهشکده امور اقتصادی
- [۲۰] صابر، فیروزه (۱۳۹۲)، راه های توسعه کارآفرینی زنان در ایران: راهکارهای تواناسازی زنان در راستای برابری اقتصادی، اجتماعی و سیاسی در ایران، تهران: انتشارات روشنگران و مطالعات زنان
- [۱۵] رستمی، فائزه (۱۳۸۶)، تحلیل کارآفرینان روستایی از لحاظ ویژگی های شخصیتی تحت مدل اختصاری LINDRCIS در شهرستان های منتخب استان همدان، دانشگاه رازی
- [۱۷] موسوی بازرگانی، جلال (۱۳۸۶)، فرصت های کارآفرینی در صنعت نشر ایران، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
- [۲۱] حسن مرادی، نرگس (۱۳۸۵)، مدیریت کارآفرینی، کرج: موسسه تحقیقات و آموزش مدیریت
- [۱۹] ظهیری، هوشنگ (۱۳۸۳)، عوامل فرهنگی و اجتماعی موثر بر پتانسیل کارآفرینی دانش آموزان و دانشجویان سال آخر تحصیلی ۱۳۸۱-۱۳۸۲، تهران: موسسه کار و تامین اجتماعی
- [۲۳] مطهری، علی (۱۳۸۷)، کارآفرینی، خلاقیت و نوآوری، تهران: آزاد مهر
- [۲۲] احمد پور داریانی، محمود و همکار (۱۳۸۵)، مبانی کارآفرینی، تهران: فراندیش
- [۲۵] مقدمی پور، مرتضی (۱۳۸۷)، روانشناسی کار، چاپ دوم، تهران: سیما
- [۲۹] سلجوقی، سید محمد (۱۳۸۹)، کارآفرینی ایجاد و توسعه کسب و کار جدید، کرمان: انتشارات خدمات فرهنگی، چاپ سوم
- [۲۷] عزیزی، محمد (۱۳۸۳)، بررسی و مقایسه زمینه های بروز پرورش کارآفرینی در دانشجویان شهید بهشتی، طرح تحقیقاتی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران
- [۲۸] سالازار، م (۱۳۸۳)، مقدمه ای بر کارآفرینی ترجمه سیامک نطاق، تهران: سازمان ملی بهره وری ایران، چاپ اول
- [۳۰] مقیمی، سید محمد (۱۳۸۴)، کارآفرینی در سازمان های دولتی، تهران: مرکز کارآفرینی دانشگاه تهران
- [۴۰] محمدی، محمود و عسگری، غلامرضا (۱۳۹۰)، تاثیر شخصیت کارآفرینانه بر موفقیت کارآفرینانه در کسب و کارهای کوچک و متوسط، توسعه کارآفرینی، سال چهارم، شماره سیزدهم، پاییز ۱۳۹۰، از ص ۱۲۹-۱۴۸
- [۴۱] گلرد، پروانه (۱۳۸۸)، خانواده و راه کارهای توسعه کارآفرینی در زنان ایرانی، پژوهش های زنان، دوره ۷، شماره ۲۱، ۱۳۱-۱۴۹
- [۴۲] گلرد، پروانه (۱۳۸۷)، بهره وری زنان کارآفرین، پژوهش های بازرگانی، شماره ۴۶، ۱۷۹-۲۰۹
- [۴۳] زالی، محمد رضا و مدهوشی، مهرداد و کردنائیچ، اسداله (۱۳۸۶)، ارزیابی مشخصه های کارآفرینی دانشجویان (مورد مطالعه دانشجویان دانشگاه مازندران)، ویژه نامه مدیریت، ۸۱-۱۱۳
- [۴۴] گلرد، پروانه (۱۳۸۶)، ویژگی ها، انگیزه ها و اهداف ترغیب کننده زنان ایرانی در توسعه کسب و کار، پژوهش های بازرگانی، شماره ۴۴، ۲۶۵-۲۹۷
- [۴۵] جواهری، فاطمه و قضائی، سرور (۱۳۸۳)، موانع کارآفرینی زنان: بررسی تاثیر نابرابری جنسیتی بر کارآفرینی زنان در ایران، جامعه شناسی ایران، دوره پنجم، شماره ۲، ۱۶۱-۱۷۸
- [۵۲] امیری، مجتبی و نائیجی، محمد جواد (۱۳۸۹)، شاخص های مدیریت راهبردی، راهبرد رقابتی و کارآفرینی شرکتی. فصلنامه توسعه کارآفرینی، دوره ۳، شماره ۱۰، ص ۱۵۵-۱۷۱
- [۴۶] یارابی، علیرضا (۱۳۸۳)، بررسی برخی روحیات کارآفرینی در بین دانشجویان دانشگاه شیراز، پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت صنعتی، دانشگاه شیراز
- [۴۷] عزیزی، محمد (۱۳۸۲)، بررسی و مقایسه زمینه های بروز و پرورش کارآفرینی در دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید بهشتی
- [۴۸] هزارجریبی، جعفر (۱۳۸۲)، بررسی میزان کارآفرینی دانش آموختگان علوم انسانی در عرصه نشریات فرهنگی و اجتماعی شهر تهران، رساله دکتری، رشته جامعه شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه اصفهان

- [۴۹] برومند نسب، مجتبی (۱۳۸۱)، بررسی رابطه ساده و چندگانه وضعیت اجتماعی - اقتصادی، انگیزه پیشرفت، مخاطره پذیری، جایگاه مهار، خلاقیت و عزت نفس با کارآفرینی در دانشجویان شهید چمران اهواز، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز
- [۵۰] خدمتی توسل، صادق (۱۳۷۹)، بررسی زمینه های بروز و پرورش کارآفرینی در دبیرستان های پسرانه دولتی کار و دانش شهرستان کرج از نظر مدیران، دبیران و دانش آموزان، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تهران
- [۵۱] آرشید، جعفر (۱۳۶۷)، بررسی رابطه بین موفقیت شغلی معلمان و مرکز کنترل، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تهران
- [۱۸] کرد نایج، اسداله و زالی، محمد رضا و هومن، حیدر علی و شمس، شهاب الدین (۱۳۸۶)، ابزار سنجش ویژگی های شخصیتی کارآفرینان ایرانی، تهران: انتشارات دانشگاه تربیت مدرس
- [۳۳] Motieei Langroodi, S.H. Ghadiri Maesoum, M. Dadvar Khani, F.Yadollahi Farsi & Torkashvand, Z. (۲۰۱۲), Explain the Factors Affecting Rural Empowerment in Entrepreneurship Development (Case Study: Samen and Zand Cunties of Malayer Township), Human Geography Research Quarterly, No ۸۰, pp: ۱۱۹-۱۳۸. (Persian)
- Thurik, T. and S. Wennekers (۲۰۰۴), Entrepreneurship, Small Business and Economic Growth. Small Business and Enterprise Development, ۱۱: ۱۴۰-۱۴۹
- هزارجریبی، جعفر (۱۳۸۲)، توسعه کارآفرینی و دانش آموختگان، پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، شماره ۳۰، ۱۵۹ - ۱۷۴